

MONKEY BUSINESS

Et bilde fra naturfotografen David Yarrow koster deg 300 000 kroner. Den tidligere finansmannen sprenger grenser med hvor tett han går på dyrenes ville verden.

Tekst: KARIN MURI Foto: DAVID YARROW

– JEG FØLTE MEG UTILPASS I LIVET, sier David Yarrow (51).

Som en spelling av sin egen kunst har fotografen sunket ned i den store grå hjørnesofaen i studioet sitt på snobbete Sloane Street i London, like monokromt kledd som de gigantiske svart-hvitt bildene som fyller veggene hans med svimlende nærportretter av ville og utrydningstruede dyr.

De siste åtte årene har han ligget paddeflat og kropet centimeter foran dem i de mest bortgjemte krokene på kloden. Før det levde han et dobbeltliv både som fotograf og finansmann og hadde en lukrativ karriere som leder for et prisvinnende London-basert hedgefond.

– Jeg hadde behov for å gjøre noe fornuftig her i verden. De fleste mennesker lever ganske kjedelige og skikkelige liv. Vi stifter familie, sørger for at barna våre vokser opp, pensjonerer oss og dør, fortsetter han.

51-åringen har klart det kunststykket å bli en galopperende pengesuksess – og å skape et helt eget fotografisk uttrykk med bilder som kryper inn under huden på folk.

– Jeg hadde behov for å bli kjent for å være best til noe. Jeg vet ikke hvor det kom fra. Det er ikke nødvendigvis et godt trekk, heller arrogant. Jeg er ikke arrogant altså, men jeg lengtet etter å gjøre noe bedre enn alle andre, sier kunstfotografen som selger bilder på gallerier verden over for mer enn 100 millioner kroner i året.

Nå er han der. Best av dem alle. Torsdag til uken kommer han til Norge, med sin aller største utstilling noensinne. →

←
GRINETE APE: Det er både noe menneskelig og komisk over dette sure fjeset, som David Yarrow møtte en vinterdag i fjellene nær Shibu Onsen i Japan. Snøopen ser ut som en vi alle har møtt, til og med i vårt eget baderomspeil en tidlig morgen.

«JEG KOMMER ALDRI TIL Å FÅ NOEN TIL Å KIKKE PÅ NOEN AV
MINE BILDER I EN TIME, JEG ER IKKE REMBRANDT».

DAVID YARROW

→ SØR-SUDAN ROMJULEN 2014: På nesten ikke-eksisterende og hårrøisende veier er tobarnspappaen David Yarrow på vei nordover fra hovedstaden Juba i det voldsherjede landet.

Etter to dager tar han fottene fatt. Gjennom ingenmannsland i stekende hete, så vadende over elven i skumringen med de fryktede Nilen-krokodillene, før han når det stinkende, larmende og altoppslukende målet.

Skotten, født i Glasgow, får en følelse av å befinne seg i menneskehetens vugge. Det øynene hans tar inn, får ham til å tenke på bibelsk åpenbaring og

Danfes inferno på en og samme tid. 25 000 kveg og 5000–6000 mennesker tilhørende Dinka-stammen er samlet i den gigantiske kveggleiren som aldri noen gang har hatt besøk av en fotograf. Aldri før har de heller sett en stige, som David har båret med seg over tørr jord og dype elver for å komme opp i høyden over motivet.

Det som fester seg på digitalkameraet den ettermiddagen er episk. Motivet er fylt til randen av mennesker og dyr, ild og røyk og multiple narrativer. Bildet blir et vendepunkt i David Yarrow's liv og gir ham enorm oppmerksomhet.

«Mankind» ble i mai i år solgt for 600 000 kroner på en auksjon hos Sotheby's i London. En solid rekord for Yarrow, som i gjennomsnitt selger fotografiene sine for 300 000 kroner stykket.

– Går du på Rijksmuseet i Holland og ser på «Nattevakten» av Rembrandt, så står det folk i det rommet og ser på dét bildet i en time. Jeg kommer aldri til å få noen til å kikke på noen av mine bilder i en time, jeg er ikke Rembrandt. Men kan jeg få noen til å se på «Mankind» i noen minutter – så har jeg kanskje vært inne på noe, sier han til VG Helg.

– David Yarrow kommer aldri til å fortelle nøyaktig hvor denne kveggleiren ligger, men han fikk bistand av Norsk Folkhjelp i Sør-Sudan til å snakke med den lokale politisjefen, som satte ham i kontakt med Dinka-stammelederne. Deretter gikk han på det lokale markedet og kjøpte mengder med storfemedisin i gave, før han viste det høyreiste folket med alle AK 47-geværene og den store kuinteressen medbrakte bilder av fe fra det skotske høylandet.

Dermed ble det som langt fra var et opplagt og lett vennskap, skapt. →

DAVID MØTER BUSH: I sommer ble David Yarrow invitert på en privat lunsj til tidligere president George W. Bush, som beundrer arbeidene hans.

EKS-KJÆRESTEN: Da David var sammen med modell og skuespiller Elisabeth Hurley, var det plutselig han som var jaget av linser. Han likte det ikke.

«JEG ER MER REDD FOR MENNESKER ENN VILLE DYR. FORDI MENNESKER ER MER UFORUTSIGBARE. MENNESKER KAN SKIFTE HUMØR, DE KAN DRIKKE, RØYKE HASJ OG BÆRE VÅPEN. DYR KAN IKKE KJØPE SEG ET VÅPEN».

DAVID YARROW

IKONISK BILDE: En halvmetre fra Diego Maradona etter at han hadde vunnet VM-finalen i Mexico i 1986, og han kikker rett inn i David Yarrows vidvinkel. 20 år gammel på jobb som sportsfotograf for The London Times tok han dette kjente bildet, men Davids skipsverftsfar ville ikke at sønnen skulle ende opp som en skarve «snapper».

→ **ALLE EKSPEDISJONENE HANS** ut i det ville, på jakt etter skjønnheten i klodens avsidesliggende landskap, kulturer og ville dyr, har preg av militær planlegging og presisjon, omhyggelig research og vide kostnadsrammer.

Mannen som kommer fra en skipsverftsfamilie i Skottland og som for alvor plukket opp igjen kameraet da han gikk gjennom en følelsesladet skilsmisse i 2006, har nå 220 reisedager i året, halvparten i felt, resten går til utstillingsåpninger, foredrag og oppdrag for sponsorer.

De siste ukene har han vært i Nigeria, på Svalbard, i Nord-Korea, på Bermuda, i Dallas på en privat lunsj hos tidligere president George W. Bush – og står mens vi besøker ham i London, på reisefot til Sør-Afrika, med et team på 27. Turen til Namibia uken etter har en kostnadsramme på 320 000 kroner.

– Det viktigste er å skape innhold som er sterkt. Makter jeg å ta fire gode motiver hvert år, er jeg i mål. I en tid hvor folk tar flere bilder hvert år enn gjennom hele filmens historie, og hvor generasjonene som vokser opp aldri tidligere har vært så mettet på innhold, trykker jeg sjeldnere og sjeldnere på utløseren. Dette er tiden for å tenke, ikke fyre løs, sier kunsthistorikeren.

– Less is very much more now.

STORBRITANNIAS TRONARVING PRINS WILLIAM innrømmet i fjor høst at han nesten er litt sjalu på David Yarrows evne til å fange ville dyr til kameraet. I likhet med Yarrow er prinsen sterkt engasjert i jobben med å bevare utrydningstruede dyrearter, gjennom den afrikanske veldedighetsorganisasjonen Tusk.

«Han har et misunnelsesverdige fotografisk talent», skrev prinsen i forordet til David Yarrows bok «Wild Encounters». Praktboken ble i fjor kåret til verdens beste kunstbok av Amazon. Den viser Yarrows arbeider over tre år, gjennom reiser fra pol til pol og over seks kontinenter.

Han er blitt sammenlignet med britenes tidligere oppdagere, på grunn av sin store appetitt på å oppsøke verdens mest utilgjengelige og avsidesliggende steder.

Teknikken den tidligere sportsfotografen har utviklet, er å gå svært tett på elefanter, løver, tigre, isbjørner, brunbjørner og alle de andre ville dyrene – med vidvinkel. Er det for færlig å gå nær, kan han stå i et bur eller skjule seg i en hule litt unna med fjernutløser til kameraet.

Han fnyser av teelinser. Aller helst vil David Yarrow ligge rett under rovdynene og se dem i øynene.

DET HAR INNVILGET HAM mange hårete øyeblikk i livet. Han har risikert mye, som da han lå på paddelflat i gresset i Alaska og ble omringet av en bjørnebinne med to unger. Da gjaldt alt annet enn røm og løp. Yarrow visste at det eneste som ville redde ham, var å bli liggende musestille med sitt vilt hamrende hjerte. Episoden ble filmet av Davids helikopterpilot og er sett mer enn tre millioner ganger på YouTube.

– Jeg er mer redd for mennesker enn ville dyr. Fordi mennesker er mer uforutsigbare. Mennesker kan skifte humør, de kan drikke, røyke hasj og bære våpen. Dyr kan ikke kjøpe seg et våpen.

– Men de kan kanskje være et våpen i seg selv?

– Ja, men de gir deg advarsler. De fleste dyr jeg kjenner, vil advare før de angriper. Elefanter vil definitivt advare ved å riste på hodet og ørene. De gir deg minst to advarsler, uten kostnad.

– Hvilket dyr ser du mest opp til?

– De største rovdynene, med de største øynene og fotavtrykkene. Tigre og løver er intelligente dyr med stort heltemot. Jeg ser også opp til dyr som har en evne til å overleve i ekstremt kalde forhold. Den amerikanske bisonen er et tøft dyr. →

VILLMANN: Noe fantastisk har igjen festet seg til David Yarrows kamera i Afrika. Det feires med en røyk, et bredt glis og blod som renner i pannen for den avhoppede Londonfinansmannen. – Jeg tror at kameralinsens evne til å se innover i eierens hjerte og sjel, øker jo kortere lengden på linsen er. Yarrow elsker vidvinkel og går faretruende tett på villmarkens herskere. I neste uke kommer han til Galleri Fineart i Oslo, med sin aller største utstilling noen gang.

LØVENES KONGE: Kameraet lå i vannskorpen med en 35 mm linse. David Yarrow befant seg i et bur med en fjernkontroll. Så kom løven hoppende over muddereelven, oppdaget kameraet, tok det med seg og nesten spiste det opp. Heldigvis var minnekortet med dette bildet intakt.

SVART-HVITT SKJØNNHET: David Yarrow leker med det tidløse monokrome på en av sine mange reiser til Amboseli i Kenya, og er helt enig med Andy Warhol som sa at svart er hans favorittfarge, i likhet med hvitt. Sebraene som står tett sammen lager et artistisk mønster

→ – Hvilket dyr er du selv? Hvem identifiserer du deg mest med?

– Absolutt ikke et sinnedyr, jeg ville vært et familiekyr og smart dyr.

David Yarrow vil aller helst være det majestetiske urdyret. Giganten som har stor makt og suverenitet:

– Sier du at du er en elefant, gir det kanskje ikke noen umiddelbar god gjenklang. Men elefanter er veldig intelligente og beskyttende. Eller kanskje jeg ville vært en liten rev. En færlig rev. Jeg er en spennings søker.

– Og dyret du aldri ville vært?

– En slange. Ingen vil være en som snoker på folk og som ikke er til å stole på.

– Hva har alle de sjeldne dyremotene lært deg?

– At vi deler jorden med mange helt ekstraordinære dyr, og at det eksisterer et utrolig mangfoldig artsliv som mange tar for gitt. Vi mennesker eier ikke denne planeten, vi er leietagere og deler den med mange sårbare dyrearter. Befolkningsøkning, illegal jakt og global oppvarming er villdyrenes tre største fiender, svarer han.

– Men det er klart, om du lever livet på skyg-

gesiden i Baltimore eller Detroit og strever for å holde familien din i live, hvorfor skulle du bry deg om en utrydningstruet elefant? På den annen side vokser barna våre opp med fabler om dyr. Nå finnes det trolig bare 14 500 ville løver igjen i verden. Etter andre verdenskrig var det 400 000, så nedgangen har vært massiv på kort tid. Løven er det dyret jeg er mest bekymret for at skal forsvinne.

HAN VAR BARE 20 ÅR da han tok sitt første ikoniske bilde. Som gryende sportsfotograf for de store

britiske avisene, sendte han fra VM-finalen i fotball i Mexico i 1986 hjem det som skulle bli det kjente bildet av Maradona som strekker pokalen og hendene i været som en Messias.

Men Davids far var ikke interessert i at den økonomistuderende sønnen skulle ende opp som en skarve «snapper». Livet gikk videre i bankverdenen, men interessen for å fotografere natur og dyr ble aldri lagt helt vekk. Etter den vanskelige skilsmissen i 2006 dro han til Grønland, Island og Chile for å hente trøst og styrke i landskapene der. Bildene ble til hans første bok «Nowhere» i 2007.

– Livet er en reise. Mitt finansliv brakte med seg mye penger, men også ulykke. Ekteskapet fungerte ikke. I dag fungerer det ikke å være gift for meg. Det livet jeg lever nå, er både egoistisk og ensopret, sier Yarrow.

Da han gikk i tanker om å ta det definitive hoppet fra finans til fotografi, skrev han finansplanen «The smart way to monetise strong photography», til ikke bare lett hevede øyebryn fra kulturfilfen.

– En del kunstnere tenker at de ikke burde være businessfolk, for meg fremstår det naivt. Uansett om du er rørlegger eller webdesigner, så må du ha

en kommersiell tankegang. Jeg bruker mye tid på businessiden av naturfotografyrket, men det betyr ikke at jeg har en stor pasjon for å være kunstner.

– Hvorfor virker bildene dine så sterke at du er blitt verdens mestselgende i din sjanger?

– Fotografering handler ikke om kameraet ditt. Det handler om musikken du hørte på, bøkene du leste og ikke minst de andres bilder som du studerte. Bildene vi tar, er med andre ord en manifestasjon av den som ser sin sjel. Mitt mål var å gjøre et brudd med naturfotografiet, fordi jeg tror folk er misfornøyde med det som er vanlig og gjengs. →

«JEG ER EN «NOBODY»,
MEN DA JEG VAR SAMMEN MED
HENNE, VAR JEG PLUTSELIG
EN «SOMEBODY».

DAVID YARROW OM FORHOLDET
MED ELIZABETH HURLEY

→ **SKAL TRO OM IKKE** David Yarrow selv folte seg som et jaget dyr da han var i linsenes fokus som kjæresten til skuespilleren og modellen Elizabeth Hurley, hun som var sammen med Hugh Grant i 13 år.

– Jeg er en «nobody», men da jeg var sammen med henne, var jeg plutselig en «somebody». Jeg måtte passe på hvordan jeg kledde meg og tedde meg. Nå er det ingen som bryr seg, heldigvis. Jeg foretrekker å være normal, konstaterer han over en formiddagswhisky i London.

Det er tre år siden de gikk hver sine veier, men er fortsatt gode venner.

– Hun er en fantastisk flott, morsom og vakker kvinne. Men hun er også veldig ambisjos og nesten brutalt ensopret i forhold til det å jobbe mye. Jeg beundrer henne for å utholde det å være i kameraets øye hele tiden, men det er vanskelig å få forholdet til å fungere når begge er ekstremt travle, reiser mye og har barn, sier David.

Han håper han oppfattes både som en morsom og kjærlig pappa til sine to tenåringsbarn.

– *Er de bekymret for deg når du reiser til de vildeste hjørnene av kloden og møter de mest hårete villskapningene ansikt til ansikt?*

– Nei, for de vet at jeg ikke tar unødige sjanser. De vet at jeg aldri vil gjøre noe dumt, til det elsker jeg dem altfor høyt.

JAKTEN PÅ DET PERFEKTE BILDET pågår kontinuerlig. Å jobbe i Kenya er en evig lykke for David Yarrow. Det å være på plass i det enorme amfiteateret og støvhullet under Kilimanjaro som heter Amboseli, og jakte på det optimale bildet av en av verdens 60 gjenlevende Tusker-elefanter er stadig en drøm.

Sammen med drømmen om å se noen flere sibirske tigre inn i hvitøyet, og ikke minst le litt med noen bustete snoaper i fjellene i Japan. De komiske og smågrinete skapningene som nistirrer på den innpåtregende fotografen fra tjukkeste London. ■

karin.muri@vg.no

FAR OG DATTER:
David Yarrow på
utstillingsåpning med
eldstedatteren Jade.

78 GRADER NORD: At villmarksfotografi noen ganger er ren kunst, ble dette bildet som David Yarrow tok på Svalbard i juni i år et eksempel på. Øyet blir fanget av detaljen som vi gjenkjenner, men kanskje aldri har sett: De distinkte potene på isbjørnens fotsåle. Motivet var den aller siste eksponeringen David tok av isbjørnen, sekundet etter var et av verdens mest ensomme rovdyr borte bak horisonten.